



SPECIALUS LEIDINYS

2005 m. birželio 16-17 d.  
**EUROPOS VADOVŲ TARYBA**  
**Briuselis**

PIRMININKO p. JOSEP BORRELL FONTELLES KALBA  
PIRMININKAVIMO IŠVADOS



02/S-2005

*Vadovybės generalinis direktoratas*

LT

LT

(Intranet) <http://www.euoparl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2005)  
(Internet) <http://www.euoparl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2005)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\2005

**EUROPOS PARLAMENTO PIRMININKO KALBA EUROPOS VADOVŲ TARYBOS 2005  
M. BIRŽELIO 16 IR 17 D. SUSITIKIME**

Gerbiamieji Europos Vadovų Tarybos nariai,

susirinkome sunkiu Europos kūrimo etapu.

Dvi valstybės narės, kurios buvo vienos iš pirmųjų Europos bendrijos narių, didžiaja dauguma atmetė Europos konstitucinės sutarties projektą, kurį jūs pasirašėte ir kuriam didžiaja dauguma pritarė Europos Parlamentas.

Manau, kad mūsų įsitikinimas, jog šis tekstas suteikia išsiplėtusiai Europos Sąjungai pagrindą veikti efektyviau ir demokratiškiau, ir toliau išlieka pagrįstas.

Tačiau akivaizdu, kad daugelis mūsų piliečių tai suprato kitaip.

Šiandieną niekas, t. p. ir Europos Parlamentas, negali pateikti galutinės šios situacijos analizės ar pasiūlyti stebuklingos išeities.

Jūs pasirašėte šią sutartį ir jūs turite nuspręsti dėl jos ateities.

Tačiau mes visi kartu – Europos institucijos ir šalių vyriausybės – turime mėginti spręsti identiteto krizę, įvairiose šalyse pakirtusią Europos projektą.

Visų pirma leiskite man tarti keletą žodžių apie sprendimus, kuriuos turėsite priimti ateinančiomis valandomis ir kurie turi būti aiškūs piliečiams.

Didysis klausimas, kurį visi kelia, yra toks: ar reikia tęsti Konstitucijos ratifikavimo procesą?

Taryba galėtų nuspręsti, kad Konstitucijos projektas jau negyvas.

Tam pakaktų, kad viena valstybė oficialiai pareikštų, jog ji sutarties neratifikuos.

Tačiau iki šiol niekas – net Prancūzija ar Olandija, be kurių sutikimo, kaip visi žino, sutartis negali įsigaliooti – to nepasiūlė.

Arba jūs galite nuspręsti pratęsti ratifikavimo procesą, galbūt nustatydami laisvesnį grafiką ir palikdami daugiau laiko svarstymams, diskusijoms ir aiškinimams.

Europos Parlamentas atsižvelgė į tai, kad daugelyje šalių Konstitucinė sutartis jau buvo ratifikuota, vienoje surengus referendumą, ir tokiam sprendimui pritarė dauguma jo narių.

Iš pagarbos šių ir kitų šalių, kurios dar neratifikavo sutarties, demokratijai, Europos Parlamento narių dauguma mano, kad nustačius grafiką visos valstybės privalo turėti galimybę išreikšti savo nuomonę.

---

## PIRMININKO KALBA

---

Jei pasirinksite šį sprendimą, turėsime gerai išnaudoti šį papildomą svarstymams ir diskusijoms skirtą laiką ir užtikrinti, kad „stop and go“ sistema nelemtų daug sustojimų ir mažai žingsnių pirmyn. Noriu dar kartą pabrėžti, kad nepaisant to, ar bus suteikta daugiau laiko, ar ne, didžioji Europos Parlamento narių dauguma pritaria proceso pratęsimui.

Noriu taip pat paminėti tai, ko, mano nuomone, neturėtume daryti:

- Pasiduoti pesimizmui ir manyti, kad Europos projektas žengė žingsnį atgal. Tai atvertų kelią populizmui, nacionalizmo atgimimui ir užsisklendimui savyje.
- Elgtis taip lyg nieko nebūtų atsitikę. Atvirkščiai, turime kruopščiai išnagrinėti įvairių „ne“ balsų priežastis.
- Paskelbti pertrauką, neapibrėžus jos ilgumo ir nepaaiškinus, ką jos metu norime pasiekti.
- Pradėti narplioti Bendrijos teisyną – tai, ką mūsų reikalavimu turi perimti visos valstybės kandidatės.
- Palikti diskusijas specialistams, asmenybėms, kurios „žino“ arba imti skubotai kurti sunkiai valdomas institucines struktūras.
- Pradėti „karpyti“ Konstituciją ar imti „taisyti“ teisę. Konstitucijos projektas – tai visuma, kurios visos dalys yra tarp savęs susijusios, o jų pusiausvyra, dėl kurios buvo nuspręsta po ilgų derybų, yra trapi. Pvz., daugiau nei trečdalyje pirmosios dalies straipsnių nurodoma į trečiąją dalį.  
Kai kurios Konstitucijos dalys nereikalauja keisti ES sutarčių, bet jas atsveria kitos, kurios o reikalauja. Pasistenkime užtikrinti, kad piliečiai nemanytų, jog Konstitucijos projektas plėšomas į dalis, nepaisant to, kad jie balsavo – „už“ ar „prieš“ – dėl viso teksto.

Prancūzijos ir Nyderlandų atstovai, be abejonės, turėtų mums papasakoti apie išvadas, kurias jie padarė, atsižvelgdami į savo referendumų rezultatus. Tačiau atidžiai stebėjau savo šalies, Ispanijos, ir Prancūzijos bei Nyderlandų referendumus ir manau, kad:

1. Stiprus, netgi karštas, piliečių susidomėjimas Europos ateitimi yra teigiamas reiškinys. Reikia tęsti diskusijas su piliečiais ir išnaudoti gimstančią politikos „europeizaciją“.
2. Piliečiai atmetė greičiau dabartinę Europą nei Europą, kuri jiems buvo siūloma.  
  
Buvo daugiau diskutuojama apie Amsterdamo ir Maastrichto sutartis (III dalį) negu apie tai, kas nauja Konstitucinėje sutartyje (I ir II dalys).
3. Žmonės balsavo daugiau prieš bendrą kontekstą nei prieš patį tekstą.

O tas kontekstas – tai:

- 3.1. plėtra, tiksliau sakant, jau įvykusios arba dar planuojamos plėtos.
- 3.2. Europos nesugebėjimas reguluoti į globalizaciją ir jos poveikį mūsų socialinėms struktūroms.
- 3.3. skirtingas arba visiškai prieštaringas Europos projekto suvokimas tarp piliečių, jų politinio elito ir juos atstovaujančių institucijų.

Daugelis balsavusiųjų, ypač jaunimas, pagrįstai ar nepagrįstai manė, kad šiame Konstitucijos projekte nepateikti veiksmingi augimo ir užimtumo problemų sprendimo būdai, tarsi Europos Sąjunga būtų netinkamai valdomos globalizacijos Trojos arklys ir tarsi ji būtų atsakinga už įmonių kėlimą į kitas šalis arba masinę imigraciją.

Kiti balsavusieji mano, kad ES pernelyg griežtai reglamentuojama arba per brangiai atsieinanti, arba bijo prarasti savo tautinį savitumą.

Taika, demokratija ir bendradarbiavimu grįsta Europos svajonė išsipildė. Todėl tai jau nebėra svajonė, teikianti įkvėpimą.

Europa – tai sėkmės istorija. Tačiau sėkmė gali būti mirtina, jei naujos baimės stipresnės už senas svajones.

Turime rasti naujus būdus pasiekti, kad išsiplėtusios Europos projektas vėl galėtų mobilizuoti Europos piliečius.

#### Dalykai, kuriuos reikia apmąstyti ir atlikti ateityje

Ką turėtume apmąstyti ar atlikti per ateinančius mėnesius?

- Pirmiausia visos Europos institucijos ir valstybių narių vyriausybės turi parodyti, kad Europa gali teikti naudą, ypač ekonominiu, socialiniu ir saugumo požiūriu.

Pavyzdžiui, kaip galime neatkreipti dėmesio į Europos Sąjungos veiksmus – juos atspindi šiandienos susitikimo darbotvarkė – kovojant su terorizmu, įvedant bendrą vizų sistemą, vykdant bendrą duomenų apsaugos politiką ir priemones, susijusias su teisminiu bendradarbiavimu civiliniais ir nelegalios migracijos klausimais?

Argi neverta paminėti jos veiksmų kovojant su pinigų plovimu bei pagrindinių teisių apsaugai skirtos agentūros įkūrimo? Būtina atgaivinti Hagos darbotvarkę ir ją veiksmingiau bei plačiau paaiškinti mūsų piliečiams.

---

## PIRMININKO KALBA

---

Taip pat būtų gerai, kad ministrai nekaltintų Briuselio dėl visų jų valstybėse esančių problemų ir kad išėję iš Tarybos susitikimų, jie visą laiką nekalbėtų apie tai, kas „laimėjo“ ir kas „pralaimėjo“.

Tas pats galioja ir diskusijoms, kurias rengsite aptardami finansinę perspektyvą.

Netrukus Parlamentas balsuos dėl kai kurių svarbių teisės aktų, kurie turėjo didelę įtaką referendumų kampanijoms, pavyzdžiui, pasiūlymų dėl direktyvų dėl paslaugų liberalizavimo ir dėl darbo valandų.

Diskusijos dėl jų pratęs dėl Konstitucijos projekto vykusią diskusiją.

Parlamentas tikisi, kad tarp institucijų, o ypač su netrukus pirmininkausiančia Jungtine Karalyste vyks pozityvus dialogas.

Tam, kad gebėtume kaip nors paveikti kontekstą, dėl kurio buvo balsuojama „ne“, reikės išspręsti dvi dideles problemas, būtent:

- Europos sienos

Ar jos egzistuoja? Jei taip, kokios jos yra? Jei ne, kodėl ne? Kokie yra Europos strateginiai interesai? Kaip apie tai galima diskutuoti su plačiąja visuomene?

Šioje diskusijoje reikės Europos susivienijimą, kuris buvo pasiektas per pastarąją plėtrą, skirti nuo būsimos plėtros.

- Europos socialinis modelis

Ar galime sutarti dėl Europos atsako į globalizacijos ekonominius ir socialinius padarinius, pasitelkdami vienas kito tiek teigiamą, tiek neigiamą patirtį, užuot priešinę kultūrinius, ekonominius, socialinius ir politinius modelius vieną kitam, kai jie nebūtinai turi būti vienodi?

- Parlamentas gali ir turi būti diskusijų visais šiais klausimais forumu, tačiau ne vieninteliu; taip pat jis gali būti vieta, kur randasi idėjų, tačiau ne vienintele tokia vieta. Kartu su ateityje pirmininkausiančiomis valstybėmis norime prisidėti prie diskusijos, kurią galėtume rengti kartu.

### Finansinė perspektyva

Dabar norėčiau tarti keletą žodžių apie Parlamento poziciją dėl finansinės perspektyvos – antrojo pagrindinio klausimo Jūsų darbotvarkėje.

Tačiau pirmiausia privalau Jums pasakyti, kad požiūris, paremtas vien grynuoju biudžeto balansu, man atrodo vis labiau vienpusis ir ribojantis.

---

## PIRMININKO KALBA

---

Jis padeda visuomenei įpiršti mintį, kad ji moka mokesčius kažkokiai užsienio galiai, mainais už tai nieko negaudama.

Ši idėja yra klaidinga: jei jau esame kartu, taip yra todėl, kad esama Europos teikiamos vertės, ir todėl, kad kiekvienam iš mūsų Europos integracija davė didžiulės naudos daugeliu aspektų – tiek tiesiogiai, tiek netiesiogiai.

Pateiksiu Jums pavyzdį, kurį vakar Europos Parlamente paminėjo vienas iš Komisijos narių: BVP augimas, kurį galima priskirti vidaus rinkai, per pastaruosius dešimt metų sudarė apie 900 000 milijonų eurų. Tai reiškia, kad šeimai Europos Sąjungoje teko vidutiniškai 6000 eurų ir buvo sukurta 2 500 000 darbo vietų.

Esama ir kitos, taip pat svarbios ar svarbesnės naudos, kurios negalima išmatuoti eurais.

Galiausiai, kaip galime tikėtis, kad visuomenė mėgs Europą, jeigu jai sakoma vien tai, kad ši jos žmonėms, kaip mokesčių mokėtojams, kainuoja didžiulę sumą?

Štai kodėl norėčiau, kad sutarimas dėl finansinės perspektyvos ne tik būtų teigiama žinia dabartiniame kontekste, bet ir duotų pradžią naujoms diskusijoms, kaip geriau užtikrinti tai, kad tikslams, kuriuos ketiname pasiekti kartu, būtų skirtos atitinkamos lėšos.

Jau žinote, kad po aštuonių mėnesių intensyvaus darbo Parlamentas tinkamu laiku, reikiama forma ir labai didele balsų dauguma priėmė savo nuomonę dėl finansinės perspektyvos.

Taip atsitiko pirmą kartą.

Tačiau čia nesileisiu į smulkmenas.

Jūs taip pat susipažinote su Bøge pranešimu, kaip ir Europos Parlamentas susipažino su Komisijos ir Tarybai pirmininkaujančios šalies pasiūlymais.

Parlamento pozicija yra kažkur tarp pastarųjų dviejų, nors ir kiek arčiau Komisijos pasiūlymo.

Veikdamas pagal dabartines galias, Europos Parlamentas siekė pabrėžti savo paramą politikos sritims, kurios turi esminę svarbą Sąjungos ateičiai, būtent toms sritims, kuriose siekiama didinti užimtumą, skatinti mokslinius tyrimus ir naujoves bei užtikrinti, kad Sąjunga gali atlikti tinkamą vaidmenį tarptautinėje arenoje.

Parlamentas taip pat mano, kad reikia skirti daugiau išteklių naujajai saugumo ir teisingumo erdvei.

Būtent šiose srityse galime sukurti daugiau Europos teikiamos vertės, kuri naudinga mums visiems.

Europos Parlamentas tvirtai mano, kad ambicijos, kurių skelbiasi turinti Europa, yra nesuderinamos su 1% BVP riba, kuriai pritaria kai kurios valstybės narės.

Dabar Jūs turite nuspręsti dėl savo pasiūlymo. Turėtumėte žinoti, kad Parlamentas nori sutarimo ir nori jį pasiekti tinkamu laiku. Tačiau ne bet kokį sutarimą.

Deleted: ,

---

## PIRMININKO KALBA

---

Taip pat turėtumėte prisiminti, kad Taryba ne vienintelė turi galią priimti sprendimą dėl finansinės perspektyvos. Kad ji būtų priimta, reikia visų trijų institucijų sutikimo.

Sajungos finansavimas ateityje yra pernelyg svarbus klausimas, kad būtų vertinamas vien apskaitos požiūriu. Tai akivaizdžiai politinis klausimas, nuo kurio priklausys Sąjungos gebėjimas veikti per ateinančius metus.

Žinoma, tai ne paskutinė galimybė patvirtinti finansinę perspektyvą. Tačiau manau, kad su kiekvienu bandymu tai atlikti bus vis sunkiau. Jei galiausiai mums nepavyks jos patvirtinti, vis viena turėsime parengti 2007 m. biudžetą. Ir Jūs žinote, kas šiuo klausimu sakoma Sutartyje ir kokią vaidmenį Europos Parlamentas turėtų vaidinti, jei iki to būtų prieita.

Norėčiau baigti šią kalbą pareikšdamas ypatingą padėką Jean-Claude'ui Juncker'ui ir pirmininkaujančiam Liuksemburgui, kuriam Europos Parlamente nuolat atstovavo Tarybos pirmininkas ir ministrai Jeanas Asselbornas ir Nicolas Schmitas. Jie visą laiką norėjo klausytis Parlamento ir parodė išskirtinį itin sudėtingų klausimų, kurie buvo neišspręsti daugelį metų, supratimą.

Noriu išreikšti savo padėką visiems Jums ir linkiu pirmininkaujančiam Liuksemburgui per ateinančias kelias valandas patikimai nukreipti diskusijas sėkmingos jų pabaigos link.